

Modeling Large Deflection of the Chromium Nanobeams using the Design of Experiments Method

Research Article

Vahid Modanloo¹, Yasser Taghipour Lahijani², Ahmad Mashayekhi³, Behnam Akhoundi⁴ *DOI:* 10.22067/jacsm.2023.83862.1198

1. Introduction

Inspired by the works of other researchers, including the analysis of nanobeams, nanotubes, nanowires, nanosheets, and nanoshells, the large deflection of chromium nanobeams investigated in this study. These systems have many applications in electromechanical and biological industries due to their unique mechanical properties. With the increase in the need for these structures, we cannot ignore the previous activities. Many of these studies are limited to simulating the experimental data of chromium nanobeams and predicting their behavior using finite element methods. In the meantime, activities were also carried out to provide models for the introduction of large deflection nanobeams and curved nanobeams. Moreover, the researchers investigated porous, functionally graded, multilayer, piezoelectric, and piezomagnetic structures in environments such as viscoelastic to expand their knowledge about this structure. The purpose of this study was to show the ability of the design of the experiment method to simulate the deflection of cantilever chromium nanobeams. For this purpose, the impact of length and force was investigated using the design of 100 experiments through applying factorial method on the nanobeam. In the end, using the regression method, the behavior of the nanobeam was predicted.

Table 1. Results of the deflection

Test no,	Deflection (nm)						
1	-320.463	26	-7.191	51	-112.903	76	-99.593
2	-78.412	27	-208.242	52	-60.023	77	-5.198
3	-166.996	28	-16.146	53	-136.83	78	-51.007
4	-32.952	29	-280.776	54	-103.699	79	-72.995
5	-294.101	30	-4.292	55	-144.407	80	-18.876
6	-227.324	31	-20.65	56	-106.635	81	-52.878
7	-183.413	32	-189.816	57	-121.448	82	-27.947
8	-167.38	33	-29.647	58	-29.722	83	-8.422
9	-162.278	34	-238.474	59	-61.99	84	-270.324
10	-47.069	35	-58.141	60	-212.576	85	-42.257
11	-184.88	36	-131.348	61	-81.078	86	-53.245
12	-67.169	37	-36.831	62	-42.001	87	-28.025
13	-10.816	38	-23.892	63	-155.78	88	-188.934
14	-90.11	39	-247.726	64	-36.194	89	-44.526
15	-10.673	40	-148.399	65	-18.378	90	-198.764
16	-240.943	41	-8.581	66	-4.995	91	-37.915
17	-158.807	42	-18.521	67	-47.087	92	-53.732
18	-24.879	43	-318.909	68	-17.589	93	-22.104
19	-116.469	44	-101.585	69	-45.691	94	-25.982
20	-260.448	45	-70.927	70	-7.604	95	-284.122
21	-214.914	46	-21.531	71	-4.923	96	-177.187
22	-242.2	47	-59.485	72	-89.645	97	-11.872
23	-65.971	48	-207.924	73	-12.489	98	-203.872
24	-32.528	49	-130.046	74	-91.2	99	-81.158
25	-230.204	50	-365.785	75	-36.198	100	-26.115

*Manuscript received: August 10, 2023. Revised, August 30, 2023, Accepted, October 3, 2023.

1 Corresponding author. Assistant Professor, Mechanical Engineering Department, Sirjan University of Technology, Sirjan, Iran. **Email**: <u>v.modanloo@sirjantech.ac.ir</u>

². Assistant Professor, Mechanical Engineering Department, Vali-e-Asr University of Rafsanjan, Iran, Rafsanjan, Iran.

3. Assistant Professor, Mechanical Engineering Department, Sirjan University of Technology, Sirjan, Iran

4. Assistant Professor, Mechanical Engineering Department, Sirjan University of Technology, Sirjan, Iran

Figure 2. The first-order regression model versus experimental data 4 Forces- 2nd Order Equation

Figure 3. The second-order regression model versus experimental data

2. Results

Table 1 shows the results of the experiments designed on the deflection of nanobeams.

Figure 1 shows the impact of two parameters of force and length on the deflection of nanobeams considering 4 force levels (8, 9.5, 11, and 12.5 nano-Newtons).

In the next step, the deflection of nanobeams by applying four forces was investigated using regression analysis in three cases of first-order equations, secondorder equations, and third-order equations based on the input parameters. Figure 2 shows the experimental results and the results of regression analysis for force and length parameters in the case of first-degree equations.

Next, the quadratic equation was used to predict the deflection of the nanobeam. It shows the quadratic regression model for the nanobeam beam based on the input parameters, in which R2 equal to 99.61% was obtained (Figure 3).

In the end, in order to reach the regression model with

higher accuracy, the third-order equation was used to predict the deflection of nanobeam. The third-order regression model for the nanobeam beam was obtained based on the input parameters, and the R2 value was equal to 99.95% (Figure 4).

Figure 4. The third-order regression model versus experimental data

According to Table 2, the adequacy rate (R2) and the error of the regression model in all three modes of the equations are ready for all four force levels. Using the equations, it becomes clear that the error in the second and third-order equations are reduced by 81% and 90% compared to the first-order equations.

Table 2. Comparison of the various regression models

		8
Model order	Efficiency (%)	Error (nm)
First	89.15	24.42
Second	99.61	4.64
Third	99.95	2.41

In the following, unlike the previous part, all the experimental data are not used for training in the regression model, and only two series of data related to the forces of 8 and 11 nanonewtons are used in determining the deflection formulas of the nanobeam using the regression model. Then the obtained formulas are used to predict the deflection of the nanobeam at a force of 9.5 nanonewtons (as interpolation) and 12.5 nanonewtons (as extrapolation). Table 3 shows the efficiency of the model (R2) and the error of the regression model for three cases, the first, second, and third-degree equation, and the use of two force levels.

T 11 3	0	•	6 (1	•	•	
Table 3.	Compa	irison (	of the	various	regression	models

I able et compa	inson of the failous it	Si coolon moacio
Model order	Efficiency (%)	Error (nm)
First	89.53	24.55
Second	99.59	4.88
Third	99.94	2.84

3. Conclusion

The results of the design of the experiments were obtained by using method and regression analysis in two modes of 4 forces and 2 forces and they were compared. The results are as follows: the first-order regression model is not suitable for analyzing and predicting the behavior of chromium nanobeams. The length of the beam has a greater impact on the results than the force. The results of the third-order regression are more appropriate and accurate than the second-order and both of them compared to the first-order in both cases of 4 forces levels and 2 forces levels, and have less error.

علوم کاربردی و محاسباتی در مکانیک

http://mechanic-ferdowsi.um.ac.ir

مدلسازی خیز بزرگ نانوتیرهای کرومی با استفاده از روش طراحی آزمایشها*

مقاله پژوهشی

وحيد مدانلو^(۱) السر تقىپور لاهيجانى^(۳) احمد مشايخى^(۳) بهنام أخوندى^(۴) DOI: 10.22067/jacsm.2023.83862.1198

چکید^و در این مقاله، خیز نانوتیرهای کرومی با استفاده از روش طراحی آزمایش ها بررسی شده است. با استفاده از روش فاکتوریل کامل، تعداد ۱۰۰ آزمایش طراحی شده که در آن طول و نیروی وارد بر نانوتیر به ترتیب در ۲۵ و ۴ سطح به عنوان متغیرهای ورودی و خیز نانوتیر به عنوان خروجی در نظر گرفته شد. در ابتدا، از هر ۴ سطح نیرو (۸، ۹/۵، ۱۱ و ۱۲/۵ نانونیوتن)، برای تحلیل استفاده شده و معادلاتی بسته برای تخمین خیز نانوتیر حاصل شد. نتایج نشان داد که تأثیر طول نانوتیر بیشتر از نیروی وارد بر نانوتیر است به طوری که با افزایش طول، میزان خیز به صورت درجه سه تغییر میکند. مدل رگرسیون درجه سوم، با دقت بالایی خیز نانوتیر را پیش بینی کرده و میزان خطای آن نسبت به مدلهای رگرسیون درجه اول و دوم کمتر است. در ادامه، از دو سطح نیرو (۸ و ۱۱ نانونیوتن) برای تحلیل استفاده شده و معادلاتی بینای بر محاصل شد. از معادلات جدید برای درونیابی و برونیابی خیز نانوتیر را پیش بینی کرده و میزان خطای آن نسبت به مدلهای رگرسیون ماصل شد. از معادلات جدید برای درونیابی و برونیابی خیز نانوتیر را پیش بینی کرده و میزان نطای آن نسبت به مدلهای رگر ماصل شد. از معادلات جدید برای درونیابی و برونیابی خیز نانوتیر به ترتیب در نیروهای ۵/۹ و ۱۲ نانونیوتن استفاده شد. داد که برای تنایز به نتان داد که ماصل رگرسیون با استفاده از دو سطح نیرو (۸ و ۱۱ نانونیوتن) برای تحلیل استفاده شده و معادلات جدیدی برای تخمین خیز نانوتیر ماصل شد. از معادلات جدید برای درونیابی و برونیابی خیز نانوتیر به ترتیب در نیروهای ۵/۹ و ۱۲۵ نانونیوتن استفاده شد. نتایج نشان داد که ماصل رگرسیون با استفاده از دو سطح نیرو نو با دقت زیادی میزان خیز نانوتیر را پیش بینی میکند. نتایج این تحقیق نشان داد که بدون نیاز به انجام مال رگرسیون با استفاده از دو سطح نیرو نیز با دقت زیادی میزان خیز نانوتیر را پیش بینی میکند. نتایج این تحقیق نشان داد که بدون نیاز به ترا داد که بدون نیاز به انجام مال رگرسیون با استفاده از دو سطح نیرو با دقت زیادی میزان خیز نانوتیر را پیش بینی میکند. نتایج این نوری داد که بدون نیاز به نیاز به نیز به نیاز به نورن نیاز به نورن نیاز به نورن باز به نردان نیاز به نورنا نیز به نون نانوتیر را با فرمولهایی جبری و باز دقت بال

واژههای کلیدی نانوتیر، خیز بزرگ، مدل رگرسیون، طراحی آزمایش.

Modeling of Large Deflection of the Chromium Nanobeams Using Design of Experiments Method

Vahid Modanloo Yasser Taghipour Lahijani Ahmad Mashayekhi Behnam Akhoundi

Abstract This paper investigates the deflection of chromium nanobeams using the design of experiments method. Using the full factorial method, a number of 100 experiments were designed in which the length and the force on the nanobeam were considered input variables at 25 and 4 levels, respectively and the deflection of the nanobeam was considered output. First, all 4 force levels (8, 9.5, 11, and 12.5 nN) were used for the analysis, and closed-form equations were obtained to estimate the deflection of the nanobeam. The results showed that the effect of the length is more than the force, by increasing the length so that the deflection changes with third degree. The third-order regression model predicts the deflection with high accuracy, and its error value is lower than the first and second-order regression models. Afterward, two levels of force (8 and 11 nN) were used for interpolation and extrapolation of the nanobeam's deflection in forces of 9.5 and 12.5 nN, respectively. The results demonstrated that the regression model using two force levels accurately predicts the deflections of nanobeams as well. The results of this research demonstrated that it is possible to estimate the nanobeam's deflection without the need to perform more experiments and spend cost, perform complex calculations, and solve differential equations; the nanobeam's deflection can be accurately estimated with algebraic formulas.

Key Words Nanobeam, Large Deflection, Regression Model, Design of Experiment.

Email: v.modanloo@sirjantech.ac.ir

- (۱) استادیار، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی سیرجان، سیرجان، کرمان، ایران.
- (۲) استادیار، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه ولیعصر رفسنجان، رفسنجان، کرمان، ایران.
  - (۳) استادیار، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی سیرجان، سیرجان، کرمان، ایران.
  - (۴) استادیار، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی سیرجان، سیرجان، کرمان، ایران.

^{*} تاریخ دریافت مقاله ۱۴۰۲/۵/۱۹ و تاریخ پذیرش آن ۱۴۰۲/۷/۱۶ میباشد.

مقدمه

در بین سازه های کوچک در مقیاس میکرو و نانو شامل نانو تیرها، نانولوله ها، نانو سیم ها، نانو ورق ها و نانو پوسته ها، نانو تیرها به خاطر سادگی و کاربرد زیاد بیشتر مورد توجه پژوه شگران هستند. در مقایسه با تیرها در مقیاس ماکرو سکوپی، نانو تیرها نسبت سطح به حجم بسیار بالاتری دارند به طوری که انرژی سطح آن ها ممکن است نقش مهمی ایفا کند. به علاوه، آن ها اغلب به دلیل نسبت های باریکی بزرگ و محدوده تغییر شکل الاستیک بزرگ تر، خیزهای باریکی را تحمل می کنند. در نتیجه، دارای کاربرده ایی مانند محرکه ای با فرکانس فوق العاده بالا و حسگرهای بسیار حساس در سامانه های نانو مکانیکی، نانو الکترومکانیکی و حسگره ای زیستی می باشند [5-1].

تاكنون روش های تجربی مختلفی مانند آزمایش های کششی، آزمونهای خمش و آزمایشهای تحریک تشدید برای تحلیل و پیش بینی رفتار نانو تیرها در مقیاس نانو استفاده شدهاند [6-8]. خمش نانوتيرها با استفاده از ميكروسكوپ نيروى اتمى (Atomic force microscopy) یکی از آزمایشهای رایج برای تحلیل رفتار سازهها در مقیاس نانو است. نیلسون و همکاران [9] رفتار مکانیکی نانوتیرهای کرومی را بهصورت آزمایشگاهی مورد مطالعه قرار دادند. آنها نانوتیرهای کرومی یکسرگیردار با ضخامت ۵۰ نانومتر را ساخته و با استفاده از میکروسکوپ نیروی اتمی، خیز حاصل از بارگذاری آنها را اندازهگیری کردند. آنها شبیهسازی دادههای تجربی با یک مدل با خیز کوچک، با شرط وابستگی خواص مکانیکی بهاندازه طول و مقدار بارگذاری را امکانپذیر دانستند. نیلسون و همکاران [10] در کاری مشابه مرجع [9]، نانوتیرهای یکسرگیردار در دو ضخامت ۶۸ و ۸۳ نانومتر را ساخته و مورد آزمایش و تحلیل قرار دادند. ساندرگارد و همکاران [11] با استفاده از تئوری اویلر و خیز بزرگ، رفتار نانوتیرهای یکسرگیردار کرومی مرجع [10] را شبیهسازی کردند. آنها دادههای تجربی را با یک مدل رياضي و خواص مكانيكي وابسته بهاندازه سازه شبيهسازي کردند. ساپساتیارن و راجاپاکسه [12] یک مدل خیز بزرگ برای نانوتیرها ارائه دادند که اثرات سطح را در نظر میگرفت. آنها نشان دادند که مدل پیشنهادی قادر به شبیهسازی آزمایش های مرجع [10] است. تقی پور و برادران [13] یک مدل اجزای محدود برای تحلیل خیز بزرگ تیرها ارائه دادند که اثرات سطح

را در نظر میگرفت. مدل پیشنهادی آنها، علاوه بر شبیهسازی نتایج آزمایش های مرجع [10]، نتایج مرجع [9] را با دقت پیش-بینی میکرد. تقیپور و دارفرین [14] مدلهای مختلف تحلیل خیز بزرگ تیرها و ویژگیهای آنها را بررسی کردند. در نهایت، دقت آنها را مقایسه کردند. نادری و همکاران [15] پاسخهای ارتعاشی آزاد و اجباری یک نانوتیر متشکل از مواد مدرج تابعی یکلایه دیالکتریک از پیزوالکتریک و فلکسو الکتریک را بررسی کردند. تقیپور و زینلی [16] یک مدل برای تحلیل خیز بزرگ نانوتیرهای ساخته شده از مواد مدرج تابعی ارائه دادند که اثرات سطح را در نظر میگرفت. دربان و همکاران [17] کمانش میکرو و نانوتیرهای ترکخورده یکسرگیردار را بررسی کردند. خاتر [18] یک مدل تعمیمیافته برای نانوتیرهای منحنی که انرژی سطحی را در خود جای داده است، ارائه کردند. رئیسی و برادران [19] خیز بزرگ نانوتیر را با توجه به تئوری تنش زوج اصلاحشده با اثرات سطحی با استفاده از روش اجزای محدود مورد مطالعه قراردادند. فقیدیان و همکاران [20] خمش غیرخطی مخلوطی از نانوتیرهای گرادیان واحد را بررسی کردند. وانگ و همکاران [21] امکان جذب انرژی و همچنین پاسخ زمانی یک میکروپرتو منحنی سه لایه از مواد پیزوالکتریک را بررسی کردند. نادری و همکاران [22] دینامیک نانوتیرهای پیزو مغناطیسی تعبیه شده در محیط ويسكوالاستيك را از طريق مدل سازگار و بدون پارادوكس تئوري غيرمحلي مورد مطالعه قراردادند. چندل و همكاران [23] با استفاده از تئوری اغتشاش مرتبه اول با روش اجزای محدود، ويژگیهای ارتعاش ترموالاستيک وابسته بهاندازه نانوتيرهای متخلخل مواد مدرج تابعی را بررسی کردند.

همان طور که اشاره گردید، برای تحلیل رفتار نانوتیرها به روشهای آزمایشگاهی [9,10] و یا تئوریهای پیچیده [13-11] و [15] و [20-17] با فرضیات مختلفی مانند شیب اولیه و سختی خمشی تکیهگاه نیاز است، که در شکل (۱) به صورت شماتیک نشان داده شده است [13-11]. از طرفی، روش طراحی آزمایش مجموعهای از روشهای آماری و ریاضی مفید برای توسعه، بهبود و بهینه سازی فرایندها است که می تواند در جمع آوری، پردازش، تجزیه و تحلیل داده ها بسیار سودمند باشد. با روش طراحی آزمایش می توان عامل بهینه برای دستیابی به بهترین نتیجه را تعیین کرد. به علاوه، می توان به یک رابطه

سال سي و پنجم، شمارهٔ چهار، ۱۴۰۲

تقریبی مناسب بین متغیرهای ورودی و خروجی دست یافت [24-27]. پژوهشگران تاکنون از روشهای مختلف طراحی آزمایش مانند سطح پاسخ، تاگوچی، فاکتوریل کامل و فاکتوریل کسری برای بهینهسازی مسائل مختلف مهندسی استفاده کردهاند که از مهمترین آنها میتوان به شکل دهی فلزات [13-11]، پرداخت کاری سطح سیلندرهای چاپ [13-11]، پرینت سه-پرداخت کاری سطح سیلندرهای چاپ [13-11]، پرینت سه-بعدی مواد کامپوزیتی [13-11] و ماشین کاری به کمک لیزر قابلیت روش طراحی آزمایش در شبیهسازی رفتار نانوتیر یکسرگیردار کرومی با گزارش خیز آن بر اساس طول و نیرو نانوتیر و نیروی وارد بر آن با استفاده از روش فاکتوریل کامل بررسی خواهد شد. در پایان، مدلهای رگرسیون مختلف بهمنظور پیشبینی میزان خیز بزرگ نانوتیر استخراج و دقت مدلهای مختلف با هم مقایسه خواهند شد.

شکل ۱ نمایش نانوتیر با تکیهگاه گیردار اصلاحشده با شیب اولیه و فنر خمشی [13]

مواد، تجهیزات و روشها

در این مقاله، خیزهای نانوتیرهای یکسرگیردار کرومی گزارششده در مراجع [9,10] با طول ۳۰۰۰ نانومتر، با عرض متغیر ۱۵۰ نانومتر در سر تیر و ۲۰۰ نانومتر در تکیهگاه و ضخامت ۶۸ نانومتر برای طراحی آزمایش مورد استفاده قرار گرفتند. مطابق با مرجع [9]، خیز نانوتیرهای کرومی یکسرگیردار تحت بارگذاریهای مختلف و در طولهای مختلف اندازهگیری شده، که در شکل (۲) نشان داده شده است.

شکل ۲ (الف) چیدمان آزمایشگاهی محاسبه خیز نانوتیر با میکروسکوپ نیروی اتمی [9]، (ب) تصویر میکروسکوپ الکترونی روبشی (Scanning (electron microscopy) از نانوتیرهای کرومی [11]

هدف اصلى روش طراحي آزمايشها، انتخاب بهترين حالت آزمایش است که با استفاده از آن بتوان فرایند مورد نظر را به مطلوبترین شکل ممکن بررسی کرد [27]. از طراحی آزمایش به روش فاکتوریل کامل، زمانی استفاده میشود که تعداد یا سطوح پارامترهای ورودی زیاد باشد. در این حالت امکان بررسی کلیه اثرات متقابل و انجام آزمایشها بهصورت موازی وجود دارد و نتایج آزمایشها نیز از یکدیگر مستقل میباشد. ولى زياد بودن تعداد آزمايش،ها، طولاني بودن زمان اجرا و افزایش هزینه ها نیز از معایب آن است [28]. در این مقاله، پارامترهای طول نانوتیر و نیروی وارد بر نانوتیر به عنوان متغیرهای ورودی در نظر گرفته شدند و تأثیر آنها بر روی خیز نانوتیر بررسی و تحلیل خواهد شد. پارامتر طول در ۲۵ سطح (از ۲۴۰ تا ۲۹۹۰ نانومتر) و پارامتر نیرو در ۴ سطح (۸، ۹/۵، ۱۱ و ۱۲/۵ نانونیوتن) در نظر گرفته شدند. در نتیجه، تعداد ۱۰۰ آزمایش مطابق با جدول (۱) طراحی شدند. محدوده مقدار پارامترهای ورودی بر اساس نتایج تجربی گزارش شده در مرجع [10] تعیین شده است. برای طراحی آزمایشها و تحلیل نتايج از نرمافزار ميني تب استفاده شده است [29].

نيرو (نانونيوتن)	طول (نانومتر)	آزمايش	نيرو (نانونيوتن)	طول (نانومتر)	آزمايش
11	1945	51	11	2990	١
12/5	1430	52	12/5	1612	٢
11	2100	53	8	2520	٣
12/5	1780	54	8	1148	۴
8	2370	55	12/5	2725	۵
8	2100	56	12/5	2469	۶
9/5	2100	57	8	2625	V
12/5	1012	58	11	2280	٨
11	1520	59	9/5	2370	٩
11	2520	60	8	1430	۱.
8	1866	61	11	2370	11
11	1244	62	12/5	1520	١٢
12/5	2100	63	8	510	١٣
11	1148	64	9/5	1866	14
12/5	718	65	9/5	510	10
12/5	240	66	12/5	2520	18
11	1338	67	8	2469	١٧
11	718	68	8	930	١٨
12/5	1244	69	12/5	1866	١٩
8	400	70	11	2725	۲.
11	240	71	8	2820	۲۱
8	1945	72	8	2990	77
12/5	510	73	9/5	1612	۲۳
11	1780	74	9/5	1148	74
12/5	1148	75	9/5	2725	۲۵
9/5	1945	76	9/5	400	79
9/5	240	77	9/5	2625	۲۷
9/5	1430	78	9/5	718	۲۸
8	1780	79	9/5	2990	۲۹
9/5	820	80	8	240	۳.
12/5	1338	81	8	820	٣١
12/5	930	82	12/5	2280	٣٢
11	400	83	11	1012	٣٣
12/5	2625	84	11	2625	34
8	1338	85	9/5	1520	۳۵
8	1520	86	8	2280	36
8	1012	87	8	1244	٣٧

جدول ۱ آزمایشهای طراحی شده به روش فاکتوریل کامل

9/5	2520	88	9/5	930	۳۸
9/5	1338	89	9/5	2820	٣٩
8	2725	90	9/5	2280	۴.
9/5	1244	91	12/5	400	41
11	1430	92	8	718	47
12/5	820	93	12/5	2820	44
11	930	94	11	1866	44
11	2820	95	11	1612	40
9/5	2469	96	11	820	49
11	510	97	8	1612	41
11	2469	98	12/5	2370	۴۸
9/5	1780	99	12/5	1945	49
9/5	1012	100	12/5	2990	۵۰

ادامه جدول ۱ آزمایشهای طراحی شده به روش فاکتوریل کامل

جدول ۲ نتایج خیز نانوتیر

خيز (نانومتر)	آزمايش						
-99/593	76	-112/903	51	-7/191	79	-320/463	١
-5/198	77	-60/023	52	-208/242	۲۷	-78/412	٢
-51/007	78	-136/830	53	-16/146	۲۸	-166/996	٣
-72/995	79	-103/699	54	-280/776	۲۹	-32/952	k
-18/876	80	-144/407	55	-4/292	٣٠	-294/101	۵
-52/878	81	-106/635	56	-20/650	۳۱	-227/324	۶
-27/947	82	-121/448	57	-189/816	٣٢	-183/413	٧
-8/422	83	-29/722	58	-29/647	٣٣	-167/380	٨
-270/324	84	-61/990	59	-238/474	374	-162/278	٩
-42/257	85	-212/576	60	-58/141	۳۵	-47/069	۱.
-53/245	86	-81/078	61	-131/348	36	-184/880	11
-28/025	87	-42/001	62	-36/831	٣٧	-67/169	17
-188/934	88	-155/780	63	-23/892	۳۸	-10/816	١٣
-44/526	89	-36/194	64	-247/726	٣٩	-90/110	14
-198/764	90	-18/378	65	-148/399	۴.	-10/673	10
-37/915	91	-4/995	66	-8/581	41	-240/943	19
-53/732	92	-47/087	67	-18/521	47	-158/807	١٧
-22/104	93	-17/589	68	-318/909	44	-24/879	١٨
-25/982	94	-45/691	69	-101/585	44	-116/469	١٩
-284/122	95	-7/604	70	-70/927	40	-260/448	۲.
-177/187	96	-4/923	71	-21/531	49	-214/914	21
-11/872	97	-89/645	72	-59/485	۴۷	-242/200	22
-203/872	98	-12/489	73	-207/924	۴۸	-65/971	۲۳
-81/158	99	-91/200	74	-130/046	44	-32/528	74
-26/115	100	-36/198	75	-365/785	۵۰	-230/204	۲۵

شکل ۳ تأثیر پارامترهای ورودی بر روی خیز نانوتیر با در نظر گرفتن ۴ سطح نیرو

مدل رگرسیون برای خیز نانوتیر بر اساس پارامترهای ورودی را نشان میدهد که در آن L و F به ترتیب بیانگر طول (برحسب نانومتر) و نیرو (برحسب نانونیوتن) هستند. همچنین میزان کفایت این مدل (R²) برابر با ۸۹/۱۵٪ به دست آمد. شکل (۴) خیر نانوتیر بهدستآمده از این مدل رگرسیون را با دادههای تجربی واقعی مقایسه میکند. همان طور که قابل مشاهده است، معادله درجه اول نمیتواند به خوبی دادههای تجربی میزان خیز نانوتیر را پیشبینی کند و مقدار خطای میانگین قدر مطلق پیش بینی خیز ۲۴/۴۲ نانومتر بهدست آمد.

eflection (nm) = -155.4 + 106.76L + 8.10F (1)

شکل ۴ مقایسه مدل رگرسیون درجه اول با میزان خیز تجربی نانوتیر (با در نظر گرفتن ۴ سطح نیرو)

در ادامه، از معادله درجه دوم برای پیشبینی میزان خیز نانوتیر استفاده شد. معادله (۲) مدل رگرسیون درجه دوم برای

نشریهٔ علوم کاربردی و محاسباتی در مکانیک

در این بخش تأثیر پارامترهای ورودی (طـول و نیـرو) بـر روی خیز نانوتیر بررسی و بحث خواهد شد. جدول (۲) نتایج خیـز نانوتیر حاصل از آزمایشهای طراحیشده (جـدول ۱) را نشـان میدهد. همچنین شکل (۳) تأثیر پارامترهای ورودی بـا در نظـر گرفتن هر ۴ سطح نیرو را بر روی خیز نانوتیر نشـان مـیدهـد. همانطور که مشاهده می شود با افزایش طول نانوتیر، میزان خیز نانوتیر به صورت نمایی افزایش می یابد. همچنین با افزایش نيروي وارد بر نانوتير، ميزان خيز بهصورت خطي افزايش مي-یابد. با مقایسه اثر دو پارامتر مشخص شد که پارامتر طول در مقایسه با پارامتر نیرو تأثیر بیشتری روی میزان خیز نانوتیر دارد. از آنجایی که تـأثیر پارامترهـای ورودی بـا در نظـر گـرفتن دو سطح نیرویی ۸ و ۱۱ نانونیوتن نیـز رفتـاری مشـابه شـکل (۳) داشتند، از آوردن آن خودداری شده است. در ادامه از روش رگرسیون برای برازش داده های تجربی در دو حالت استفاده شد: حالت اول، استفاده از هر چهار سطح نیرویـی (۸، ۹/۵، ۱۱ و ۱۲/۵ نانونیوتن) و حالت دوم، استفاده از دو سطح نیرویی ۸ و ۱۱ نانونيو تن.

نتايج و بحث

استفاده از چهار سطح نیرو

در این قسمت از دادههای تجربی در سطوح نیرویی ۸، ۹/۵، ۱۱ و ۱۲/۵ نانونیوتن برای تحلیل رگرسیون استفاده شده است. برای این منظور چند معادله برای پیشبینی میزان خیز نانوتیر بر اساس پارامترهای ورودی بهدست آمد. در ابتدا میزان خیز نانوتیر با استفاده از معادله درجه اول پیشبینی شد. معادله (۱)

خیز نانوتیر بر اساس پارامترهای ورودی را نشان میدهد که در آن میزان R² برابر با ۹۹/۶۱٪ به دست آمـد. مقایسـه پیشبینی خیز توسط مدل رگرسیون درجـه دوم بـا دادههای تجربـی در شکل (۵) نشان دادهشده است. همان طور که قابل مشاهده است، معادله درجه دوم با دقت قابل قبولی میزان خیز نانوتیر را پیش-بینی میکند و میزان خطای میانگین قدر مطلـق در ایـن حالـت ۴/۶۴ نانومتر به دست آمد.

Deflection (nm) = 139.1 - 140.53L - 15.50F+ $45.20L^2 + 0.367F^2 + 9.699L \times F$

شکل ۵ مقایسه مدل رگرسیون درجه دوم با میزان خیز تجربی نانوتیر (با در نظر گرفتن ۴ سطح نیرو)

در پایان، به منظور دستیابی به مدل رگرسیون با دقت بالاتر، از معادله درجه سوم برای پیش بینی میزان خیز نانوتیر استفاده شد. مدل رگرسیون درجه سوم برای خیز نانوتیر بر اساس پارامترهای ورودی به صورت معادله (۳) به دست آمد که میزان R² برابر با ۹۹/۹۵٪ حاصل شد. همچنین شکل (۶) مقایسه مدل رگرسیون حاصل را با داده های تجربی نشان می دهد. همان طور که قابل مشاهده است، معادله درجه سوم با دقت بسیار بالایی میزان خیز نانوتیر را پیش بینی می کند و میزان خطای مذکور به ۱۲/۴۱ نانومتر کاهش یافته است.

Deflection (nm) = $48.1 + 80.9L - 16.2F - 31.66L^2$ + $1.79F^2 - 10.57L \times F + 5.679L^3$ - $0.0579F^3 + 4.835L^2 \times F + 0.217L$ $\times F^2$

شکل ۶ مقایسه مدل رگرسیون درجه سوم با میزان خیز تجربی نانوتیر (با در نظر گرفتن ۴ سطح نیرو)

در جدول (۳)، میزان کفایت مدل (R²) و خطای مدل رگرسیون برای سه حالت، معادله درجه اول، دوم و سوم در این قسمت، یعنی استفاده از چهار سطح نیرو، آمده است. همچنین قابل ذکر است که برای محاسبه خطا از معادله (۴) استفاده شده است.

$$\operatorname{Error} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} \left| \mathbf{v}_{e,i} - \mathbf{v}_{p,i} \right| \tag{(f)}$$

در رابطه فوق خطا از نوع میانگین قدر مطلق، n تعداد خیزهای مورد بررسی، p خیز تجربی و p خیز محاسبه شده با مدل رگرسیون است. با مقایسه سه معادله رگرسیون بهدست آمده، مشخص می شود که با استفاده از معادله درجه دوم و سوم نسبت به درجه اول، خطا به ترتیب به مقدار ۸۱ و ۹۰٪ کاهش یافته است. با این که استفاده از معادله رگرسیون درجه سوم نسبت به درجه دوم، کاهش مقدار خطا چشم گیر نیست، ولی با بررسی و مقایسه شکلهای (۵) و (۶)، دقت بالاتر معادله درجه سوم نسبت به درجه دوم، در پیش بینی خیز نانوتیرها با طولهای کوتاهتر قابل مشاهده است. در نتیجه، مشخص می شود که رگرسیون درجه سوم برای مدل سازی میزان خیز نانوتیر مؤثرتر و کاراتر است.

جدول ۳ کفایت (R²) و خطای مدل رگرسیون با استفاده از چهار سطح

خطا (نانومتر)	كفايت مدل (٪)	درجه معادله
74/47	۸٩/١۵	اول
4/84	१९/۶١	دوم
۲/۴۱	٩٩/٩۵	سوم

(٣)

استفاده از دو سطح نیرو

در این قسمت، برخلاف قسمت قبلی از تمامی دادههای تجربی برای آموزش در مدل رگرسیون استفاده نمی شود و صرفا دو سری دادههای مربوط به نیروهای ۸ و ۱۱ نانونیوتنی در تعیین فرمولهای خیز نانوتیر با استفاده از مدل رگرسیون استفاده می شود. سپس فرمولهای به دست آمده برای پیش بینی خیز نانوتیر در نیروی ۵/۹ نانونیوتن (به عنوان درون یابی) و همچنین ۱۲/۵ نانونیوتن (به عنوان برون یابی) استفاده می شوند. مانند قسمت قبل، ابتدا بر روی این دادههای تجربی جدید، با استفاده از مدل رگر سیون، فرمولی خطی مطابق معادله (۵) به دست آمد. نیرویی استفاده شد. نتیجه به صورت تصویری در تمامی سطوح رؤیت است. در این حالت خطای میانگین قدر مطلق تخمین خیز تیر ۲۴/۵۵ نانومتر است. از شکل (۵) می توان دریافت که مجددا مدل خطی در تخمین خیز نانوتیر ناتوان است.

Deflection (nm) = -138.2 + 99.37L + 7.58F ($\triangle$)

شکل ۷ مقایسه مدل رگرسیون درجه اول با میزان خیز تجربی نانوتیر (با در نظر گرفتن ۲ سطح نیرو)

در ادامه، خیز نانوتیر بهصورت مدلی درجه دو از نیرو و طول مطابق معادله (۶) توسط مدل رگرسیون تخمین زده شد. خیز تخمینی توسط این معادله با خیز تجربی در شکل (۸) مقایسه شده است. از این شکل میتوان دریافت که معادله بهدستآمده با دقت نسبتا خوبی میتواند در نیروهای ۸ و ۱۱ نانونیوتن (استفاده شده برای به دست آوردن معادله ۶)، همچنین نیروی ۹/۵ نانونیوتنی (به عنوان درونیابی) و نهایتا

نیروی ۱۲/۵ نانونیوتنی (به عنوان برونیابی) خیز نانوتیر را تخمین بزند. در این حالت مقدار خطا ۴/۸۸ نانومتر خواهد بود. Deflection (nm) = 93.6 - 125.47L - 7.88F + 41.62L² + 9.335L × F

(9)

شکل ۸ مقایسه مدل رگرسیون درجه دوم با میزان خیز تجربی نانوتیر (با در نظر گرفتن ۲ سطح نیرو)

در نهایت، از دو سری داده تجربی مذکور برای یافتن مدلی درجه سوم برای تخمین خیز نانوتیر استفاده شده که مطابق با معادله (۷) بهدست آمده است. خیز تئوری حاصل از معادله (۷) با خیز تجربی در شکل (۹) مقایسه شدهاند. از این شکل میتوان دریافت که مدل درجه سوم بهخوبی میتواند خیز را پیش بینی کند، حتی اگر این مدل صرفا از دو سطح نیرویی بهدست آمده باشد. خطای مذکور در این حالت مقدار ۲/۸۴ نانومتر به دست آمد.

Deflection (nm) = -14.71 + 64.8L + 2.20F- $32.38L^2 - 6.83L \times F + 5.629L^3$ + $4.942L^2 \times F$

(V)

در جدول (۴)، میزان کفایت مدل (R²) و خطای مدل رگرسیون برای سه حالت، معادله درجه اول، دوم و سوم و استفاده از دو سطح نیرو، آمده است. با مقایسه سه معادله رگرسیون حاصل در این حالت، مشخص می شود که با استفاده از معادله درجه دوم و سوم نسبت به درجه اول، خطا به ترتیب به مقدار ۸۰ و ۸۸٪ کاهش یافته است. با این که استفاده از

معادله رگرسیون درجه سوم نسبت به درجه دوم در این حالت نیز کاهش مقدار خطا زیاد نیست، ولی با بررسی و مقایسه شکلهای (۸) و (۹)، دقت بالاتر معادله درجه سوم نسبت به درجه دوم، در پیشبینی خیز نانوتیرها با طولهای کوتاهتر قابل مشاهده است. در نتیجه، مشخص می شود که معادله رگرسیون درجه سوم برای مدلسازی میزان خیز نانوتیر به مراتب مناسب-تر است. به عبارت دیگر، با توجه به دقت بالای مدل رگرسیون حاصل از دو سطح نیرویی، تعداد آزمایش ها کاهش یافته (نصف می شود)، در نتیجه منجر به صرفه جویی در هزینه و زمان خواهد شد.

شکل ۹ مقایسه مدل رگرسیون درجه سوم با میزان خیز تجربی نانوتیر با در نظر گرفتن ۲ سطح نیرو

جدول ۴ کفایت (R²) و خطای مدل رگرسیون با استفاده از دو سطح نیرو

خطا (نانومتر)	كفايت مدل (٪)	درجه معادله
74/00	۸٩/۵۳	اول
۴/۸۸	۹۹/۵۹	دوم
۲/۸۴	99/94	سوم

نتيجه گيري

در این مقاله، تأثیر پارامترهای طول و نیرو بر روی میزان خیز نانوتیرهای کرومی با استفاده از روش طراحی آزمایش تعیین شد. برای این منظور، تعداد ۲۵ سطح برای طول نانوتیر و تعداد ۴ سطح برای نیروی وارد بر نانوتیر در نظر گرفته شد و جمعا تعداد ۱۰۰ آزمایش به روش فاکتوریل کامل طراحی و خیز نانوتیر در آنها با استفاده از روشهای تجربی استخراج شد. سپس نمودارهای اثرات اصلی پارامترها بهدست آمد. از دادههای

تجربی بهدست آمده یک بار از هر چهار سطح نیرویی (۸، ۹/۵، ۱۱ و ۱۲/۵ نانونیوتن) و بار دیگر صرفا از دو سطح نیرویی (۸ و ۱۱ نانونیوتن) در مدل رگرسیون استفاده شد و معادله رگرسیون برای پیش بینی میزان خیز نانوتیر بر اساس پارامترهای ورودی با معادلات درجه اول، درجه دوم و درجه سوم استخراج و با دادههای تجربی مقایسه شد. با بررسی نتایج مشخص شد که:

- بارامتر طول نانوتیر، تأثیر بیشتری نسبت به نیروی وارد بر نانوتیر بر روی میزان خیز دارد. با افزایش طول و نیروی وارد بر نانوتیر، میزان خیز بهترتیب بهصورت درجه سه و خطی افزایش مییابد.
- ۲. در هر دو حالت استفاده از چهار و دو سطح نیرو، مدل رگرسیون درجه اول برای پیش بینی میزان خیز نانوتیر مناسب نیست و نمی تواند میزان خیز را با دقت خوبی تقریب بزند.
- ۳. در حالت استفاده از هر چهار سطح نیرو، مدل رگرسیون درجه دوم تقریبا بهخوبی میتواند خیز را پیشبینی کند. در این حالت کفایت مدل (R²) ۹۹//۹۹ و مقدار خطای میانگین قدر مطلق نیز ۴/۶۴ نانومتر است. همچنین، مدل رگرسیون درجه سوم برای پیشبینی میزان خیز نانوتیر بسیار مناسب بوده و دارای کفایت مدل ۹۹/۹۵/ و خطای میانگین قدر مطلق ۲/۴۱ نانومتر است.
- ۴. در حالت استفاده از دو سطح نیرو، مدل درجه دوم برای تعیین فرمول خیز نانوتیر توانسته با دقت قابل قبولی مقدار خیز نانوتیر را تخمین بزند. در این حالت کفایت مدل مرگرمیو خطای مذکور ۴/۸۸ نانومتر است. به علاوه مدل رگرسیون درجه سوم، خیز نانوتیر را با دقت بسیار خوبی پیش بینی میکند. مقدار ۲۶ بالای این مدل (۹۴/٬۹۴) و خطای کم آن (۲/۸۴ نانومتر) گواه این مطلب هستند.

علائم انگلیسی

- F نيرو
- L طول
- n تعداد خیزهای مورد بررسی
  - R² مدل کفایت
    - خيز تجربى v_e
- خيز محاسبه شده با مدل رگرسيون v_p

Full factorial method

تقدیر و تشکر

واژه نامه	
Atomic force microscopy	میکروسکوپ نیروی اتمی
(AFM)	
Scanning electron microscopy	ميكروسكوپ الكتروني روبشي
(SEM)	
Large deflection	خيز بزرگ

مراجع

 Y. Jiang, L. Li, and Y. Hu, "A nonlocal surface theory for surface-bulk interactions and its application to mechanics of nanobeams," *International Journal of Engineering Science*, vol. 172, p. 103624, 2022.

روش فاكتوريل كامل

- [2] A. A. Nuhu and B. Safaei, "State-of-the-art of vibration analysis of small-sized structures by using nonclassical continuum theories of elasticity," *Archives of Computational Methods in Engineering*, vol. 29, no. 7, pp. 4959-5147, 2022.
- [3] S. Sahmani, A. M. Fattahi, and N. Ahmed, "Analytical mathematical solution for vibrational response of postbuckled laminated FG-GPLRC nonlocal strain gradient micro-/nanobeams," *Engineering with Computers*, vol. 35, pp. 1173-1189, 2019.
- [4] S. Sahmani and M. Mohammadi Aghdam, "Small scale effects on the large amplitude nonlinear vibrations of multilayer functionally graded composite nanobeams reinforced with graphene-nanoplatelets," *International Journal of Nanoscience and Nanotechnology*, vol. 14, no. 3, pp. 207-227, 2018.
- [5] D. Zeng and Q. Zheng, "Large deflection theory of nanobeams," *Acta Mechanica Solida Sinica*, vol. 23, no. 5, pp. 394-399, 2010.
- [6] S. Cuenot, C. Frétigny, S. Demoustier-Champagne, and B. Nysten, "Surface tension effect on the mechanical properties of nanomaterials measured by atomic force microscopy," *Physical Review B*, vol. 69, no. 16, p. 165410, 2004.
- [7] G. Jing et al., "Surface effects on elastic properties of silver nanowires: contact atomic-force microscopy," *Physical review B*, vol. 73, no. 23, p. 235409, 2006.
- [8] E. W. Wong, P. E. Sheehan, and C. M. Lieber, "Nanobeam mechanics: elasticity, strength, and toughness of nanorods and nanotubes," *science*, vol. 277, no. 5334, pp. 1971-1975, 1997.
- [9] S. Nilsson, E.-L. Sarwe, and L. Montelius, "Fabrication and mechanical characterization of ultrashort nanocantilevers," *Applied Physics Letters*, vol. 83, no. 5, pp. 990-992, 2003.
- [10]S. G. Nilsson, X. Borrise, and L. Montelius, "Size effect on Young's modulus of thin chromium cantilevers," *Applied Physics Letters*, vol. 85, no. 16, pp. 3555-3557, 2004.
- [11]N. Søndergaard, S. Ghatnekar-Nilsson, T. Guhr, and L. Montelius, "Understanding mechanical properties of nanostructures using Euler's theory," *Nanotechnology*, vol. 18, no. 25, p. 255502, 2007.
- [12]Y. Sapsathiarn and R. Rajapakse, "A model for large deflections of nanobeams and experimental comparison," *IEEE Transactions on Nanotechnology*, vol. 11, no. 2, pp. 247-254, 2011.

- [13]Y. Taghipour and G. H. Baradaran, "A finite element modeling for large deflection analysis of uniform and tapered nanowires with good interpretation of experimental results," *International Journal of Mechanical Sciences*, vol. 114, pp. 111-119, 2016.
- [14]Y. Taghipour and S. Darfarin, "A Method for Comparison of Large Deflection in Beams," *International Journal of Applied Mechanics and Engineering*, vol. 27, no. 4, pp. 179-193, 2022, doi: doi:10.2478/ijame-2022-0058.
- [15]A. Naderi, T. Quoc-Thai, X. Zhuang, and X. Jiang, "Vibration Analysis of a Unimorph Nanobeam with a Dielectric Layer of Both Flexoelectricity and Piezoelectricity," *Materials*, vol. 16, no. 9, p. 3485, 2023.
- [16]Y. Taghipour and M. Zeinali, "Functionally graded nanobeams subjected to large deflection by considering surface effects," *Scientia Iranica*, 2023. doi: 10.24200/sci.2023.60997.7113
- [17]H. Darban, R. Luciano, and R. Darban, "Buckling of cracked micro-and nanocantilevers," Acta Mechanica, vol. 234, no. 2, pp. 693-704, 2023.
- [18]M. E. Khater, "A Generalized Model for Curved Nanobeams Incorporating Surface Energy," *Micromachines*, vol. 14, no. 3, p. 663, 2023. [Online]. Available: https://www.mdpi.com/2072-666X/14/3/663
- [19]E. Raeisi Estabragh and G. H. Baradaran, "Numerical study of large deflection of nanobeam according to the MCST and SE," *Mechanics of Advanced Materials and Structures*, pp. 1-11, 2023. https://doi.org/10.1080/15376494.2023.2180120
- [20]S. A. Faghidian, K. K. Żur, and I. Elishakoff, "Nonlinear flexure mechanics of mixture unified gradient nanobeams," *Communications in Nonlinear Science and Numerical Simulation*, vol. 117, p. 106928, 2023/02/01/ 2023, doi: https://doi.org/10.1016/j.cnsns.2022.106928.
- [21]X. Wang, S. Wu, J. Yin, Z. Moradi, M. Safa, and M. Amine Khadimallah, "On the electromechanical energy absorption of the reinforced composites piezoelectric MEMS via Adaptive neuro-fuzzy inference system and MCS theory," *Composite Structures*, vol. 303, p. 116246, 2023/01/01/ 2023. doi: https://doi.org/10.1016/j.compstruct.2022.116246.
- [22]A. Naderi, S. Behdad, and M. Fakher, "Size dependent effects of two phase viscoelastic medium on damping vibrations of smart nanobeams: an efficient implementation of GDQM," *Smart Materials and Structures*, vol. 31, no. 4, p. 045007, 2022/02/24 2022.
- [23]V. S. Chandel and M. Talha, "Stochastic thermo-elastic vibration characteristics of functionally graded porous nano-beams using first-order perturbation-based nonlocal finite element model," *Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers, Part C: Journal of Mechanical Engineering Science*, vol. 236, no. 15, pp. 8563-8581, 2022, doi: 10.1177/09544062221086242.
- [24] Hamada, H.M. Al-Attar, A.A. Tayeh, B. Bin Mat Yahaya, F. Abu Aisheh, Y.I. "Optimising concrete containing palm oil clinker and palm oil fuel ash using response surface method," *Ain Shams Engineering Journal*, vol. 14 no.10, pp. 102150, 2023. https://doi.org/10.1016/j.asej.2023.102150
- [25] Ba, E.C.T. Martins, P.S. dos Santos, C.E. Maia, L.H.A. Barbosa, J.W. Dumont, M.R. "Study of the behavior of skewness (Rsk) and kurtosis (Rku) parameters in the dry drilling process of Al-Mg-Si alloy 6351 T6 using a Diamond-Like Carbon coated high-speed steel tool," *Tribology International*, vol. 191, pp. 109149, 2024,

doi: https://doi.org/10.1016/j.triboint.2023.109149.

- [26] J. Shao, Z. Fan, Y. Huang, Y. Zhan, and Q. Cai, "Multi-objective optimization of double-walled steel cofferdams based on response surface methodology and particle swarm optimization algorithm," in Structures, *Elsevier*, vol. 49:pp. 256-266. 2023.
- [27]V. Alimirzaloo and V. Modanloo, "Investigation of the forming force in torsion extrusion process of aluminum alloy 1050," *International Journal of Engineering*, vol. 30, no. 6, pp. 920-925, 2017.
- [28]D. C. Montgomery, Design and analysis of experiments. John wiley & sons, 2017.
- [29]M. Moradian, A. Doniavi, V. Modanloo, and V. Alimirzaloo, "Process parameters optimization in gas blow forming of pin-type metal bipolar plates using Taguchi and finite element methods," vol. 10, no. 2. Pp.101-108 2017.